

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

VAK-lain vaikutukset ADR- kuljetukseen

SKAL - ADR- ja energiaseminaari

9.11.2023

Eetu Mattila, Traficom

Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta (541/2023)

- ▶ Uusi laki voimaan 1.9.2023.
- ▶ Tarkoituksena selkeyttää vaarallisten aineiden kuljetuksen (VAK) vastuita ja edistää kuljetusturvallisuutta sekä tehostaa valvontaa.
  - ▶ Sen, joka harjoittaa vaarallisten aineiden kuljetusta tai siihen liittyvää muuta toimintaa, on tunnettava laki ja sen nojalla annetut muut säädökset ja suoritettava kattavampia riskianalyysyjä kartoittaessaan vaarallisten aineiden kuljettamiseen liittyviä toimintoja.

Muu sääntely

- ▶ Valtioneuvoston asetus vaarallisten aineiden kuljetuksesta (925/2023)
- ▶ Liikenne- ja viestintäviraston VAK-määräykset

[Säännökset, määräykset ja direktiivit](#)

Traficomien järjestäytyminen VAK-tehtäviin

- ▶ Laki vaarallisten aineiden kuljetuksista (VAK-laki) toi Traficomille lisää resursseja
- ▶ Kesällä 2023 perustettu VAK-tiimi, joka vastaa jatkossa VAK-liitännäisistä tehtävistä
  - ▶ VAK-tehtävien hoitaminen koordinoitumpaa ja tehokkaampaa
  - ▶ Valvontatehtävien mahdollistaminen

Traficomin rooli VAK-valvonnassa

Traficom viranomaisvalvonnan koordinaattorina eri kuljetusmuodoissa

- ▶ Tavoitteena on selkeyttää ja tehostaa viranomaisvalvontaa
- ▶ Tiedonvaihto ja yhteystyö VAK-valvonnassa
  - ▶ Vuosisuunnitelmat

Uusia velvoitteita toimijoille

- ▶ Turvallisuusneuvonantajan nimeämisestä ilmoittaminen
- ▶ Tilapäisen säilytyksen paikalle sisäisen pelastussuunnitelman laatiminen
  - ▶ Vastuuhenkilön nimeäminen
  - ▶ Siirtymäaika 18 kk

VAK-valvonta tieliikenteessä

- ▶ PTR-viranomaiset vastaavat tienvarsitarkastuksista edelleen
  - ▶ Traficom koordinoi ja analysoi tarkastuksien tuloksia
- ▶ Tienvarsitarkastukset EU-asetuksen mukaisesti VAK-vaatimusten osalta

Turvallisuusneuvonantaja - TNA

1.9.2023 alkaen toimijan on pitänyt ilmoittaa TNA:n nimeämisestä Traficomille

- ▶ Vaatimus TNA:n nimeämisestä ei ole muuttunut VAK-lain myötä
- ▶ Velvollisuus koskee tie- ja rautatiekuljetuksia

Valvonta

- ▶ Nimetyllä TNA:lla pitää olla pätevyys
  - ▶ TNA:n toiminnan oltava vaatimusten mukaista
    - ▶ Vuosikertomuksen laadinta
    - ▶ Onnettomuusselostus

Tilapäinen säilytys

- ▶ Vaarallisia aineita saa tilapäisesti säilyttää vain kuljetuksen vaihdon tai välttämättömän säilytyksen ajan osana kuljetusta.
  - ▶ Kuljetuksen suorittajalla on oltava asiakirjat, joista käy ilmi kuljetuksen lähetys- ja vastaanottopaikka.
  - ▶ Tilapäisen säilytyksen aikana kuljetuspakkausta tai -säiliötä ei avata.
    - ▶ Kuljetukseen kuuluvat lakisääteiset tauot, kuten ajo- ja lepoaika-asetuksen mukaiset pysähdykset, eivät ole tilapäistä säilytystä.
- ▶ Rajapinta kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) mukaisen kemikaalien varastoinnin kanssa -> Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) vastuu viranomaisen
- ▶ Viranomaisyhteistyö korostuu -> Yhtenäinen linja

Vaarallisten aineiden tilapäinen säilytys osana kuljetusta

Tilapäistä säilytystä harjoittavalta toimijalta edellytetään sisäisen pelastussuunnitelman laatimista ja sen hyväksyttämistä Traficomissa

- ▶ **Tilannekuva.** Viranomaiset saavat tiedon tilapäisistä vaarallisten aineiden säilytyspaikoista
- ▶ **Turvallisuuden lisääminen.** Toimijat ymmärtävät riskit ja varautuvat
- ▶ **Valvonta.** Traficom valvoo tilapäisiä säilytyspaikkoja

Tilapäisen säilytyksen paikan sisäinen pelastussuunnitelma

- ▶ Pelastussuunnitelmassa otetaan huomioon toiminnan luonne ja laajuus sekä kuljetettavien aineiden määrä ja laatu.
- ▶ Vaatimukset pelastussuunnitelmalle
  1. selvitys paikasta, säilytettävistä aineista ja niiden vaaraominaisuuksista
  2. selvitys tunnistetuista onnettomuusskenaarioista ja niiden arvioituista vaikutuksista ihmisille, ympäristölle ja muulle omaisuudelle
  3. suunnitelma onnettomuustilanteessa toteutettavista toimenpiteistä
  4. kuvaus toimenpiteistä, joilla torjutaan ennalta mahdollisten onnettomuuksien vaikutuksia ja rajoitetaan seuraukset mahdollisimman vähäisiksi
  5. suunnitelma henkilöstön koulutuksista ja hätätilanneharjoitusten järjestämisestä, joita on järjestettävä säännöllisesti sisäisen pelastussuunnitelman toimivuuden varmistamiseksi
- ▶ Vastuuhenkilön nimeäminen
- ▶ Hyväksyntä haettava Traficomista ennen toiminnan aloittamista
  - ▶ Hyväksyntä voimassa viisi vuotta

Lähtettävän yrityksen/kuljetusketjun valvonta

- ▶ Valvontakäynnit ja tapaamiset toimijoiden kanssa
  - ▶ Lähettäjän velvollisuuksien täytyminen
  - ▶ Turvallisuustietoisuuden lisääminen
- ▶ Tilannekuvan rakentaminen viranomaisten kesken
- ▶ Riskiperusteinen valvonta -> Kohdistetaan valvontaa sinne, missä on havaittu puutteita

Uudet asiointikanavat Traficomiin VAK-asioissa

- [VAK-asioiden yhteydenottolomake](#)
- [Ilmoita TNA:n nimeämisestä Traficomille](#)
- [Tilapäisen säilytyspaikan sisäisen pelastussuunnitelman hyväksyntä](#)

Ohjeistaen ja tukien

Kiitos

Eetu.mattila@traficom.fi

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto